

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Ny husdyrarealregulering

Administrative meropgaver for erhvervet

2015

Titel:

Ny husdyrarealregulering
Administrative konsekvenser for erhvervet

Redaktion:

Heide Consulting

Udgiver:

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
www.mst.dk

År:

2015

Ansvarsfraskrivelse:

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter. Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Konklusion og sammenfatning	4
1. Beskrivelse af vurdering af administrative konsekvenser.....	6
1.1 Justering af N-kvote ift. påvirkningen af overfladevand og stigende dyretryk	6
1.2 Efterafgrøder i NFI (Nitratfølsomme indvindingsområder) - grundvand	7
1.3 DE udgår som begreb	7
1.4 Fosforregnskab	7
1.5 Andre forhold som f.eks. afstandskrav til natur og udbringningsmetoder	7
2. Beskrivelse af anvendt data og antagelser	8
2.1 Antal bedrifter som udfører og indberetter gødningsregnskab	8
2.2 Tidsforbrug gødningsregnskab	9
2.3 Anvendte priser.....	11
3. Beskrivelse af de forskellige scenarier	12
3.1 Nuværende situation	12
3.2 Scenarie 1.....	12
3.2.1 Opsummering/konklusion	~~12~~ 13
3.3 Scenarie 2	13
3.3.1 Opsummering/konklusion	13
3.4 Scenarie 3	14
3.4.1 Opsummering/konklusion	14
3.5 Følsomhedsanalyser	14
3.5.1 Opsummering/konklusion	16
4. Anvendte antagelser og baggrund herfor	17
4.1 Interview undersøgelse.....	17
4.1.1 Generelt	17
4.1.2 N-del	18
4.1.3 P-del.....	18
4.1.4 Generelle krav	18

Konklusion og sammenfatning

I analysen vurderes de administrative konsekvenser for landbrugserhvervet ved den nuværende og en mulig fremtidig husdyrrealreguleringsmodel. Overordnet set vil analyserne i denne rapport primært belyse de administrative omkostninger ved en ny regulering af arealer. De dele som ikke vurderes her, men i regi af ny anlægsregulering, vil være der hvor de administrative gevinster ligger. Derfor skal resultaterne ses i sammenhæng med analysen af de administrative konsekvenser ved ny emissionsbaseret anlægsregulering.

Analysen belyser de forventede administrative konsekvenser ved en ny arealreguleringsmodel. Analysen foretages for tre forskellige implementeringstempi. Scenarie 1 omfatter at samtlige bedrifter overgår til den ny regulering fra 2016. Scenarie 2 belyser en implementering som omfatter at bedrifterne overgår til den ny regulering, når de får foretaget en miljøgodkendelse. Scenarie 3 er en kombination af de to foregående scenarier og er identisk med scenarie 2 indtil 2024, hvor alle bedrifter overgår til den ny regulering.

Scenarie 1, hvor alle bedrifter overgår til den nye regulering fra 2016, er samlet set det mest omkostningskrævende scenarie for erhvervet pga. af dets hurtige indfasning.

Scenarie 2, hvor bedrifterne overgår til den nye regulering, når bedriften får en ny miljøgodkendelse giver færrest administrative meromkostninger for erhvervet, hvilket skyldes den lange implementering af den nye regulering. Scenarie 3 er en smule mere omkostningskrævende end scenarie 2, da samtlige bedrifter omfattes af regulering i 2024.

Der er foretaget følsomhedsanalyser af en række usikre faktorer. Det er på den baggrund vurderet, at følsomheden som følge af en stigning i tidsforbruget for de nye opgaver ved ny arealregulering på 50 % betyder at omkostningerne stiger tilsvarende med 50 % i de tre scenarier, dog udgør følsomheden en mindre andel af den samlede omkostning for erhvervet ved indberetning af gødningsplan og gødningsregnskab.

Det er endvidere vurderet, at hvis bedrifter med 0-15 DE medtages i analysen vil det medføre en nogenlunde tilsvarende effekt som 50 % ekstra tidsforbrug.

Til sidst er det vurderet, at en reduktion på 20 % i antallet af bedrifter frem mod 2024 har meget begrænset betydning for de administrative omkostninger ved en ny arealregulering i de tre scenarier.

Tabel 1: Samlede administrative konsekvenser ved scenarier for ny arealreguleringsmodel

Nettonutidsværdi i mio. kr.		2014
Scenarie 1	Erhvervet	-58,33
Scenarie 2	Erhvervet	-17,88
Scenarie 3	Erhvervet	-22,84

Nedenstående tabel 2 viser den samlede nettonutidsværdi (tabel 1) fordelt på årlige ydelser i perioden 2016-2025. Tabellen giver et forenklet billede, da udsving gennem perioden ikke fremgår. Disse udsving vil fremgå i gennemgangen af de forskellige modeller senere i notatet.

Tabel 2: Administrative konsekvenser i gennemsnit per år ved scenarier for ny arealreguleringsmodel

<i>Nettonutidsværdi fordelt på årlige ydelser i perioden 2016-2025 (1 mio. kr.)¹</i>		
Scenarie 1	Erhvervet	-7,78
Scenarie 2	Erhvervet	-2,38
Scenarie 3	Erhvervet	-3,05

---

¹ Konsekvenserne er de annuierede værdier af kapitalværdien i 2016 (10 år og 4% rente)

1. Beskrivelse af vurdering af administrative konsekvenser

I det følgende vurderes de administrative konsekvenser ved en ændret husdyrrealregulering, hvor arealdelen af husdyrgødningsreguleringen ikke længere håndteres i miljøgodkendelserne, men gennem generel regulering. Den mulighed, der beskrives er regulering gennem gødningsregnskabet suppleret med generelle regler. De administrative konsekvenser af det ekstra arbejde, det vil kræve at håndtere de ekstra elementer i gødningsregnskabet og de generelle regler for konsulenter og landmænd, vil blive vurderet i denne analyse. De administrative gevinster for erhvervet ved ikke at skulle søge om arealgodkendelse hos kommunen er opgjort i en selvstændig analyse², ligesom de driftsøkonomiske konsekvenser er.

Den overordnede tanke er, at arealdelen af de kommunale miljøgodkendelser af husdyrbrug udskilles fra miljøgodkendelsen og flyttes til den generelle arealregulering, som en integreret del af gødningsplanlægningen og gødningsregnskabet.

I en eventuel ny husdyrrealregulering sigtes der samlet set efter samme beskyttelsesniveau som i dag, og elementerne nedenfor vil indgå i stedet for de vilkår for anvendelse af husdyrgødning, der i dag kendes fra miljøgodkendelserne.

Der er fem elementer i ændringen:

- Justering af N-kvotet (eller efterafgrødekrav) ift. påvirkningen af overfladevand og stigende dyretryk
- Målrettet placering af efterafgrøder i NFI (Nitratfølsomme indvindingsområder) – ift. sikring af grundvand
- DE udgår som begreb i forbindelse med gødningsregnskabet
- Der indføres fosfornormer
- Generelle regler f.eks. afstandskrav til natur og udbringningsmetoder vedr. ammoniak og overfladeafstrømning af fosfor.

Nedenstående foreløbige beskrivelse af modellen har ligget til grund for undersøgelsen.

1.1 Justering af N-kvotet ift. påvirkningen af overfladevand og stigende dyretryk

Der foreslås tilføjet to nye kolonner i Skema A i gødningsregnskabet, én til korrektionen af kvælstofnormen, der vil være afhængig af målsætningen for det overfladevand der afvandes til samt retentionen og én til korrektion af kvælstofnormen, hvis der er stigende dyretryk i oplandet. Sidstnævnte korrektion tager højde for den miljømæssige konsekvens af stigning i anvendelsen af organisk gødning i oplandet og vil normalt med den nye husdyrrealregulering være en meget lille korrektion. Korrektionerne vil højst kunne svare til en udvaskning ned til ”planteavlensniveau” ligesom i den nuværende regulering. Det forventes som noget nyt at blive obligatorisk at indberette mark- og gødningsplanen, men reguleringen foretages fortsat på bedriftsniveau, (bortset fra krav til placering af efterafgrøder i NFI jf. næste afsnit).

---

² Heide 2014, Emissionsbaseret regulering af miljøgodkendelse af husdyrbrug - Administrative konsekvenser

Beregningen af bedriftens samlede kvælstofnorm sker automatisk på baggrund af de indberettede oplysninger samt kortmateriale, som indarbejdes i gødningsplanlægningssystemet (retentionskort, kort over N-indsatsbehov i vandoplande, kort over oplande med stigende dyrehold).

1.2 Efterafgrøder i NFI (Nitratfølsomme indvindingsområder) - grundvand

Hvis der ligger marker i NFI områder, vil et eventuelt krav til efterafgrøder (eller godkendte alternativer som f.eks. mellemafgrøder, energiafgrøder eller udtagning), som bedriften skal placere i NFI, automatisk blive beregnet ud fra NFI-kort, markkort, informationer om afgrødevalg og planlagt udbragt organisk gødning.

Hvis der er krav til efterafgrøder i NFI for bedriften, vil der være specifikke afgrødekoder så efterafgrødernes placering i NFI kan spores.

Det vil herefter blive beregnet automatisk, om der er placeret for få eller for mange ha efterafgrøder i NFI. Efterfølgende kan mængden/placeringen af efterafgrøder justeres i markplanen.

1.3 DE udgår som begreb

Det er en del af den beskrevne reguleringsmodel at DE udgår som begreb og at harmonireglerne erstattes af et krav om maks. 170/230 kg N i organisk gødning per ha.

Der skal derfor ikke længere i gødningsregnskabet og overførselsaftaler for husdyrgødning gøres rede for antal DE, idet kontrollen udelukkende går på Kg N organisk gødning tilført.

1.4 Fosforregnskab

Der skal udarbejdes et gødningsregnskab for fosfor som det, der kendes fra gødningsregnskabet for kvælstof. Der skal her tages hensyn til nye generelle normer for fosfortildelingen.

Beregningen af fosfornormen sker automatisk på baggrund af allerede angivne oplysninger i systemet om afgrødevalg samt kortmateriale over områder med større risiko for tab af fosfor til fosforfølsomme områder, kendt fra miljøgodkendelser af husdyrbrug. Der vil for hver afgrøde være to kolonner/normtal: én for ikke-fosforfølsomme områder og én for fosforfølsomme områder. Bedrifterne kan vælge at anvende den høje fosfornorm, hvis der foreligger en P-prøve, der dokumenterer et fosfortal under 4. Det skal angives ved afkrydsning, hvis den høje norm anvendes på baggrund af en prøve.

Det forventes, at den tildelte mængde fosfor med organisk gødning og bedriftens samlede fosforkvote i mange tilfælde vil være afgørende for, hvor meget husdyrgødning bedriften skal afsætte til andre bedrifter. Der vil derfor komme fokus på fosforindholdet i overførselsaftalerne.

1.5 Andre forhold som f.eks. afstandskrav til natur og udbringningsmetoder

I forhold til ammoniakpåvirkning af naturområder og overfladetab af fosfor til vandløb og søer, som i dag indgår i miljøgodkendelse af husdyrbrug, forventes krav til anvendt praksis beskrevet i generelle regler. Det kan være zoner (en slags bræmmer) langs ammoniakfølsom natur, eller zoner langs vandløb med hældning ned mod vandløbet, hvor der stilles skærpede krav til udbringning/udbringningsmetode af husdyrgødning inden for zonen.

Det betyder, at konsulent og landmand ikke vil skulle forholde sig til individuelle vilkår i husdyrgodkendelserne, men generelt skal håndtere dette i mark og gødningsplanerne.

2. Beskrivelse af anvendt data og antagelser

I det nedenstående beskrives hvilke grunddata, der er anvendt og de begrænsninger de indeholder. Hertil kommer en beskrivelse af de antagelser som er anvendt i beregningen. Til sidst i afsnittet er anvendte timepriser for en landbrugskonsulent og en landmand listet op.

Til vurderingen af administrative konsekvenser for husdyrproducenterne efterlignes Erhvervsstyrelsens AMVAB-metode ved at bruge interview med erhvervets landbrugskonsulenter omkring tidsforbrug til gødningsregnskaber. Interviews er foretaget af Videnscentret for Landbrug og Videnscenter for Svineproduktion (SEGES) for Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen har efterfølgende foretaget vurderinger og tilpasninger af interviewundersøgelsens resultater efter dialog med SEGES –jf. kapitel 4. De tilpassede resultater ligger til grund for denne rapport.

2.1 Antal bedrifter som udfører og indberetter gødningsregnskab

Antallet af bedrifter som udfører og indberetter gødningsregnskab er baseret på tal fra Gødningsregnskabet bearbejdet af ConTerra. Tabel 1 viser antallet af bedrifter i forskellige kategorier efter antal dyreenheder (DE) anvendt husdyrgødning. Tallene er ikke fremskrevet ift. forventet udvikling i erhvervet frem til 2025, da Miljøstyrelsen ikke har det fornødne grundlag for dette. Det kan bidrage til en overestimering af antallet af bedrifter, som vil skulle håndtere de nye dele af gødningsregnskabet. Der er derfor foretaget følsomhedsanalyse ift. det faldende antal bedrifter.

Miljøstyrelsen har herefter opstillet tre implementeringsscenarier for, i hvilken takt disse bedrifter vil blive omfattet af det nye system. Disse er nærmere beskrevet i afsnit 3.2-3.4.

Tabel 3: Antal af bedrifter i GR i 2014, der anvender mere end 15DE husdyrgødning

>15- 75 DE	7.583
>75-250 DE	5.378
>251 DE -	2.419
I alt	15.380

Nedenstående tabel 2 viser antallet af brug som i 2016 forventes at have en miljøtilladelse eller -godkendelse (§10, § 11, § 12, § 16). Antallet er estimeret på baggrund af tal fra Husdyrgodkendelse.dk. Der er usikkerhed omkring hvor mange brug, der har fået mere end en miljøgodkendelse siden 2007. Der kan derfor være færre brug med miljøgodkendelse end estimeret i tabel 4. Tallene fra gødningsregnskabet angiver bedrifter (CVR-numre) imens tallene fra Husdyrgodkendelse.dk angiver brug (ejendomme). Dette afspejler ændringerne i reguleringsniveau ifm. den nye husdyrrealregulering, men giver en vis usikkerhed ved sammenstilling af tallene. I de tilfælde, hvor fremskrivningen når det samlede antal bedrifter fra tabel 1 før 2025, er antallet sat lig tabel 1 i årene herefter. Hvis implementeringen sker senere end 2016, underestimerer analysen antallet af bedrifter med miljøgodkendelse det første reguleringsår.

Tabel 4: Fremskrivning af antal af bedrifter med miljøgodkendelse

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
>15- 75 DE	2.564	2.914	3.273	3.640	4.015	4.371	4.731	5.096	5.464	5.837
>75-250 DE	3.355	3.655	3.964	4.281	4.606	4.862	5.122	5.378	5.378	5.378
>251 DE -	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419	2.419
I alt	8.339	8.989	9.656	10.340	11.040	11.652	12.272	12.893	13.261	13.634

2.2 Tidsforbrug gødningsregnskab

Tidsforbruget i forbindelse med udarbejdelse og indberetning af gødningsregnskab er fremkommet via SEGES interview med 6 landbrugskonsulenter. Nedenstående tabel viser medianen af svarene fra undersøgelsen, hvor det først skulle vurderes, hvor lang tid henholdsvis landmanden og landbrugskonsulenten bruger på gødningsregnskabet i dag. Det antages, at besvarelsene er givet ud fra bedrifter, som ikke i dag har en miljøgodkendelse vedr. anvendelse af husdyrgødning på arealerne.

Tabel 5: Tidsforbrug gødningsregnskab nuværende situation

Op til 75 DE (Landmand – antal timer)	2,50
75 DE – 249 DE (Landmand – antal timer)	3,50
Over 250 DE (Landmand – antal timer)	4,75
Op til 75 DE (Konsulent – antal timer)	2,00
75 DE – 249 DE (Konsulent – antal timer)	4,00
Over 250 DE (Konsulent – antal timer)	5,00

Undersøgelsen skulle ligeledes belyse det forventede tidsforbrug til de nye elementer som evt. skal integreres i gødningsregnskabet. Tabel 4 viser medianen af undersøgelsesresultater, som anvendes i beregninger af de administrative opgaver.

Der er 6213 bedrifter med NFI arealer³. Miljøstyrelsen antager, at disse bedrifter med NFI arealer fordeler sig forholdsmæssigt i de størrelsesmæssige kategorier efter antal DE på bedriften.

Betydning af, om bedriften har NFI arealer eller ej, er indarbejdet i de tre implementeringsscenarioer gennem en forholdsmæssig reduktion af det ekstra tidsforbrug i forbindelse for bedrifter uden NFI arealer. Resultatet fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 6: Tidsforbrug gødningsregnskab ved ændret arealregulering for bedrifter uden husdyrgodkendelse første år.

I antal timer	Op til 75 DE	75 DE – 249 DE	Over 250 DE
Landmand			
Antal timer (landmand) nye krav	1,10	1,45	2,00
Antal timer (landmand) nuværende	2,50	3,50	4,75
Landmand sum	3,60	4,95	6,75
Konsulent			
Antal timer (konsulent) nye krav	1,53	2,30	3,15
Antal timer (konsulent) nuværende	2,00	4,00	5,00

³ Antal fra ConTerra Aps

Konsulent sum	3,53	6,30	8,15
----------------------	-------------	-------------	-------------

På baggrund af efterfølgende dialog med SEGES er det blevet vurderet af Miljøstyrelsen, at resultaterne fra undersøgelsen er relevante for det første år en bedrift laver gødningsplanlægning og –regnskab efter ny husdyrarealregulering, mens der efterfølgende år vil være en betydelig reduktion i mertidsforbruget – jf. tabel 7 og kapitel 4.

Tabel 7: Tidsforbrug gødningsregnskab ved ændret arealregulering bedrifter uden husdyrgodkendelse efter første år.

I antal timer	Op til 75 DE	75 DE – 249 DE	Over 250 DE
Landmand			
Antal timer (landmand) nye krav	0,44	0,67	0,90
Antal timer (landmand) nuværende	2,50	3,50	4,75
Landmand sum	2,94	4,17	5,65
Konsulent			
Antal timer (konsulent) nye krav	0,32	0,50	0,67
Antal timer (konsulent) nuværende	2,00	4,00	5,00
Konsulent sum	2,32	4,50	5,67

Det antages, at besvarelsene, som fremgår af tabel 6 og 7 er givet ud fra bedrifter, som ikke i dag har en miljøgodkendelse vedr. anvendelse af husdyrgødning på arealerne. I tabel 8 og 9 er det antaget, at bedrifter, der allerede har en husdyrarealgodkendelse, (eller ville have det, hvis implementeringen af den nuværende regulering fortsatte), kun anvender halvt så meget ekstratid, som bedrifter uden en miljøgodkendelse, da de allerede forholder sig til en række af de samme elementer. Det antages derfor at den anden halvdel af ekstratiden allerede anvendes i dag, og er derfor lagt til nu-scenariet for bedrifter med miljøgodkendelse.

Tabel 8: Tidsforbrug gødningsregnskab ved ændret arealregulering bedrifter med husdyrgodkendelse første år *

I antal timer	Op til 75 DE	75 DE – 249 DE	Over 250 DE
Landmand			
Antal timer (landmand) nye krav	0,55	0,73	1,00
Antal timer (landmand) nuværende	3,05	4,23	5,75
Landmand sum	3,60	4,95	6,75
Konsulent			
Antal timer (konsulent) nye krav	0,76	1,15	1,58
Antal timer (konsulent) nuværende	2,76	5,15	6,58
Konsulent sum	3,53	6,30	8,15

*: Fordelingen mellem nuværende tidsforbrug og nye krav for dem med miljøgodkendelse første år er ikke helt retvisende pga. den rækkefølge beregningen er lavet i. Ekstra tidsforbruget for de nye krav er ca. 20 minutter for lavt. Der er ikke lavet en genberegning, da forskellen ligger langt indenfor følsomhedsanalysen.

Tabel 9: Tidsforbrug gødningsregnskab ved ændret arealregulering bedrifter med husdyrgodkendelse efter første år

I antal timer	Op til 75 DE	75 DE – 249 DE	Over 250 DE
Landmand			
Antal timer (landmand) nye krav	0,22	0,33	0,45
Antal timer (landmand) nuværende	2,72	3,83	5,20
Landmand sum	2,94	4,17	5,65
Konsulent			
Antal timer (konsulent) nye krav	0,16	0,25	0,33
Antal timer (konsulent) nuværende	2,16	4,25	5,33
Konsulent sum	2,32	4,50	5,67

2.3 Anvendte priser

Den følgende tabel viser de forskellige timerpriser for landbrugskonsulenter og landmanden selv. Priserne som er anvendt i beregningerne er faste 2014 priser. Disse priser fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 10: Priser

Anvendte priser	
Timepris landmand	400 kr. per time (2014 PL)
Timepris konsulent	900 kr. per time (2014 PL)

3. Beskrivelse af de forskellige scenarier

I det nedenstående beskrives tre forskellige implementeringsscenarier med hensyn til, hvilket tempo den nye regulering implementeres med. De administrative konsekvenser for erhvervet ved de nye opgaver i den foreslåede ændrede arealregulering er fordelt på forskellige delopgaver som f.eks. N-del, NFI-del og P-del.

3.1 Nuværende situation

Den nuværende situation tager udgangspunkt i en vurdering af de administrative omkostningers omfang ved anvendelse af gødningsregnskabet i dag. Dette anvendes som nulpunkt til at sammenligne med, hvordan situationen vil se ud, som følge af de tre implementeringsscenarier. Sammenligningen foretages ved at fratække situationen i de forskellige scenarier fra den nuværende situation og se på, hvilke ændringer det enkelte scenarie har givet i forhold til den nuværende regulering. Situationen er beregnet ved hjælp af de kriterier og antagelser, som er angivet i afsnittet ”anvendt data og antagelser”.

3.2 Scenarie 1

Dette scenarie indebærer, at alle bedrifter, der anvender >15 DE husdyrgødning overgår til den nye regulering fra 2016 (se tabel 1).

Bedrifter, der allerede forventes at have en miljøgodkendelse, antages at opleve en mindre stigning i tidsforbrug, da de allerede forholder sig til en række tilsvarende elementer. Dette er vurderet som halvdelen af tidsforbruget forbundet med de nye opgaver. Da antallet af bedrifter, der ville have en husdyrrealgodkendelse, hvis implementeringen af den nuværende regulering fortsatte, stiger løbende jf. tabel 2, er de årlige ekstraomkostninger faldende.

Dette giver følgende meromkostning i forhold til det nuværende gødningsregnskab.

Tabel 11: Samlede administrative konsekvenser for erhvervet (Scenarie 1)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Forbrug gødningsregnskab landmand	-5,89	-2,45	-2,38	-2,31	-2,23	-2,17	-2,10	-2,03	-2,00	-1,97
Forbrug gødningsregnskab konsulent	-19,76	-4,1	-3,98	-3,85	-3,73	-3,62	-3,51	-3,4	-3,34	-3,29
Administrative konsekvenser erhvervet	-25,65	-6,55	-6,36	-6,16	-5,96	-5,78	-5,61	-5,43	-5,34	-5,26

Negative tal er lig en meromkostning

Tabel 12: Nettonutidsværdi (Scenarie 1)

Nettonutidsværdi (i mio. kr.)	2014
Erhvervet i alt	-58,33

Negative tal er lig en meromkostning

3.2.1 Opsummering/konklusion

I scenarie 1 overgår alle bedrifter til den nye regulering fra 2016. Dette betyder at alle bedrifter får de nye opgaver fra 2016 og derfor er der en betydelig meromkostning for erhvervet i forhold til den nuværende situation. Dette gør sig særligt gældende i første år efter overgangen til den nye regulering. Scenarie 1 er samlet set det mest omkostningskrævende scenarie for erhvervet pga. af dets hurtige indfasning.

3.3 Scenarie 2

Dette scenarie indebærer at bedrifter, der anvender husdyrgødning, overgår til den nye regulering i den takt de "rører på deres arealer" (i rapporten er det antaget at dette defineres ved det der i det nuværende system ville udløse en førstegangsgodkendelse §11, §12, §16, tillægsgodkendelser ift. arealer eller lave en arealanmeldelse). I disse tilfælde vil bedriften alligevel have eller skulle have en husdyrarealgodkendelse, og der kan derfor regnes med halvdelen af det ekstra tidsforbrug fra undersøgelsen. Miljøstyrelsen antager, at §10 tilladelser fortsætter jævnt, §11 og §12 godkendelse halveres efter 2020. Hertil kommer at §16 godkendelser er fordelt jævnt på de tre størrelsesintervaller. Tillæg og anmeldelser vedr. arealdelen er fordelt jævnt i forhold til størrelse. Det giver følgende forventede udvikling i antallet af relevante anmeldelser og godkendelser. I de tilfælde, hvor prognosen overstiger det faktiske antal brug kendt fra Gødningsregnskabet, er antallet i stedet sat til det samlede antal brug. Antagelsen er, at alle brug i kategorien på dette tidspunkt er omfattet af godkendelse. De nye bedrifter i systemet forventes at anvende de mest ekstratid jf. tabel 8 imens bedrifterne andet år og frem forventes at anvende mindre tid jf. tabel 9.

Tabel 13: Forventede antal bedrifter omfattet af den nye husdyrarealregulering (Scenarie 2)

Antal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Heraf 16- 75 DE	341	691	1.050	1.417	1.792	2.148	2.508	2.873	3.241	3.614
Heraf 76-250 DE	291	591	900	1.217	1.542	1.798	2.058	2.323	2.591	2.864
Heraf 251 DE -	391	791	1.200	1.617	2.042	2.348	2.419	2.419	2.419	2.419
I alt	1.024	2.074	3.150	4.250	5.376	6.294	6.985	7.614	8.251	8.897

Tabel 14: Samlede administrative konsekvenser for erhvervet (Scenarie 2)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Forbrug gødningsregnskab landmand	-0,32	-0,46	-0,61	-0,77	-0,92	-1,01	-1,03	-1,09	-1,16	-1,23
Forbrug gødningsregnskab konsulent	-1,09	-1,35	-1,62	-1,89	-2,16	-2,16	-2,04	-2,08	-2,20	-2,32
Samlede administrative konsekvenser erhvervet	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-3,17	-3,07	-3,16	-3,35	-3,55

Tabel 15: Nettonutidsværdi (Scenarie 2)

Nettonutidsværdi (I mio. kr.)	2014
Erhvervet i alt	-17,88

3.3.1 Opsummering/konklusion

I scenarie 2 overgår bedrifterne til den nye regulering, når bedriften får en ny miljøgodkendelse. Dette betyder at bedrifterne først får de nye opgaver løbende gennem perioden og derfor er meromkostningen for erhvervet stigende gennem perioden. Samlet set har scenarie 2 dog en

begrænset meromkostning for erhvervet og scenarie 2 er pga. dets lange indfasning af den nye regulering det scenarie som giver færrest administrative meromkostninger for erhvervet.

3.4 Scenarie 3

Dette scenarie er identisk med scenarie 2 med den undtagelse at alle bedrifter vil skulle overgå til det nye system senest i 2024. Dvs. for 2024 og 2025 er scenariet identisk med scenarie 1. Det giver følgende forventede udvikling i antallet af relevante anmeldelse og godkendelser.

Tabel 16: Forventede fremtidige antal godkendelser (Scenarie 3)

Antal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Heraf 16- 75 DE	341	691	1.050	1.417	1.792	2.148	2.508	2.873	7.583	7.583
Heraf 76-250 DE	291	591	900	1.217	1.542	1.798	2.058	2.323	5.378	5.378
Heraf 251 DE -	391	791	1.200	1.617	2.042	2.348	2.419	2.419	2.419	2.419

Tabel 17: Samlede administrative konsekvenser for erhvervet (Scenarie 3)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Forbrug gødningsregnskab landmand	-0,32	-0,46	-0,61	-0,77	-0,92	-1,01	-1,03	-1,09	-2,92	-1,82
Forbrug gødningsregnskab konsulent	-1,09	-1,35	-1,62	-1,89	-2,16	-2,16	-2,04	-2,08	-8,07	-3,04
Administrative konsekvenser erhvervet	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-3,17	-3,07	-3,16	-10,99	-4,85

Tabel 18: Nettonutidsværdi (Scenarie 3)

Nettonutidsværdi (I mio. kr.)	2014
Erhvervet i alt	-22,84

3.4.1 Opsummering/konklusion

I scenarie 3 overgår bedrifterne til den nye regulering, når bedriften får en ny miljøgodkendelse (ligesom i scenarie 2). Fra 2024 overgår de bedrifter som i perioden fra 2016 ikke har fået en miljøgodkendelse også til den nye regulering. Dette betyder at bedrifterne først får de nye opgaver løbende gennem perioden og derfor er meromkostningen for erhvervet stigende gennem perioden samt højere i 2024 og 2025, da samtlige bedrifter her omfattes af den nye regulering. Samlet set har scenarie 3 dog en begrænset meromkostning for erhvervet, som dog er en smule mere omkostningskrævende end scenarie 2. Men stadig må anses for at være en begrænset meromkostning for erhvervet.

3.5 Følsomhedsanalyser

Beregningerne indeholder en række usikre antagelser. Betydningen af disse vil i det følgende afsnit blive testet i forhold til følsomhed ved ændring af antagelserne. Dette gøres konkret ved at sammenligne ændringen med ændrede antagelser i de tre scenarier med udgangspunktet i modellen og se på forskellen i gennemsnitlige ændring i administrative omkostninger gennemperioden 2016-2014.

Følgende antagelser:

Tidsforbrug

- + 50 % i tidsforbrug for alle nye opgaver

Tidsforbrug kun 50 % plus på nye opgaver, da det forventes at være den usikre del af interviewundersøgelsen. Estimatet er en af tidsforbruget på de nuværende gødningsregnskab forventes at være nogenlunde præcise.

Antal bedrifter

- En ny kategori, 0-15 DE, med 11.111 bedrifter (indfasning en 1/10-del årligt i 2016-2025 i scenarie 2, og 1/10-del årligt i 2016-2023 i scenarie 3) medtages. Disse bedrifter antages at have halvdelen af tidsforbruget i kategori 15-75 DE, både hvad angår nuværende og nye krav.
- Reduktion i antal bedrifter i tabel 1 i forudsætningsarket: Der skal være -20% bedrifter i 2024, med en jævn gradvis reduktion fra 2016-2023. Antallet af bedrifter med miljøgodkendelse (tabel 2) reduceres i det omfang det er nødvendigt for ikke at overstige antallet af bedrifter i tabel 1.

I ovennævnt vedr. kategorien 0-15 DE antages det at ingen har miljøgodkendelser og det at medtage gruppen ikke har effekt på antallet af miljøgodkendelser.

20 % fald i bedrifter: Her antages det at alle bedrifter, som ophører ikke har en miljøgodkendelse indtil samtlige bedrifter i intervallet har miljøgodkendelse. Herefter ophører også bedrifter med miljøgodkendelse, hvilket gør sig gældende for brug over 75 DE.

Tabel 19: Resultater og følsomhed i scenarie 1 i mio. kr.

Resultater	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Model	-25,65	-6,55	-6,36	-6,16	-5,96	-5,78	-5,61	-5,43	-5,34	-5,26
+ 50% tidsforbrug	-38,48	-9,83	-9,54	-9,24	-8,94	-8,67	-8,41	-8,14	-8,02	-7,89
Med 0-15 DE	-35,73	-9,13	-8,94	-8,74	-8,53	-8,36	-8,18	-8,01	-7,92	-7,84
20 % fald i bedrifter	-25,00	-6,21	-5,85	-5,48	-5,10	-4,80	-4,59	-4,37	-4,15	-3,94
Følsomhed	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
+ 50% tidsforbrug	-12,83	-3,28	-3,18	-3,08	-2,98	-2,89	-2,80	-2,71	-2,67	-2,63
Med 0-15 DE	-10,08	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58	-2,58
20 % fald i bedrifter	0,65	0,34	0,51	0,68	0,85	0,98	1,02	1,06	1,19	1,32

Tabel 20: Resultater og følsomhed i scenarie 2 i mio. kr.

Resultater	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Model	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-3,17	-3,07	-3,16	-3,35	-3,55
+ 50% tidsforbrug	-2,11	-2,72	-3,35	-3,98	-4,63	-4,76	-4,61	-4,75	-5,03	-5,32
Med 0-15 DE	-2,42	-3,08	-3,75	-4,44	-5,13	-5,47	-5,63	-5,98	-6,42	-6,87
20 % fald i bedrifter	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-2,77	-2,75	-2,91	-3,08	-3,25
Følsomhed	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
+ 50% tidsforbrug	-0,70	-0,91	-1,12	-1,33	-1,54	-1,59	-1,54	-1,58	-1,68	-1,77
Med 0-15 DE	-1,01	-1,27	-1,52	-1,78	-2,04	-2,3	-2,55	-2,81	-3,07	-3,33
20 % fald i bedrifter	0	0	0	0	0	0,40	0,32	0,25	0,27	0,30

Tabel 21: Resultater og følsomhed i scenarie 3 i mio. kr.

Resultater	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Model	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-3,17	-3,07	-3,16	-10,99	-4,85
+ 50% tidsforbrug	-2,11	-2,72	-3,35	-3,98	-4,63	-4,76	-4,61	-4,75	-16,48	-7,28
Med 0-15 DE	-2,42	-2,83	-3,5	-4,18	-4,86	-5,28	-5,58	-5,98	-14,81	-7,43

20 % fald i bedrifter	-1,41	-1,82	-2,23	-2,66	-3,09	-2,77	-2,75	-2,91	-8,19	-3,61
Følsomhed	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
+ 50% tidsforbrug	-0,70	-0,91	-1,12	-1,33	-1,54	-1,59	-1,54	-1,58	-5,49	-2,43
Med 0-15 DE	-1,01	-1,02	-1,27	-1,52	-1,77	-2,11	-2,51	-2,81	-3,82	-2,58
20 % fald i bedrifter	0	0	0	0	0	0,40	0,32	0,25	2,80	1,24

Tabel 22: Følsomhed i scenarie 1 i mio. kr. årligt gennemsnit

	Gns. resultat	Følsomhed
Model	-7,81	
Følsomhed + 50% tidsforbrug	-11,72	-3,91
Med 0-15 DE	-11,14	-3,33
20 % fald i bedrifter	-6,95	,86

Tabel 23: Følsomhed i scenarie 2 i mio. kr. årligt gennemsnit

	Gns. resultat	Følsomhed
Model	-2,75	
Følsomhed + 50% tidsforbrug	-4,13	-1,38
Med 0-15 DE	-4,92	-2,17
20 % fald i bedrifter	-2,60	0,15

Tabel 24: Følsomhed i scenarie 3 i mio. kr. årligt gennemsnit

	Gns. resultat	Følsomhed
Model	-3,64	
Følsomhed + 50 % tidsforbrug	-5,47	-1,82
Med 0-15 DE	-5,69	-2,04
20 % fald i bedrifter	-3,14	0,50

3.5.1 Opsummering/konklusion

Følsomheden som følge af en reduktion eller stigning i tidsforbruget for de nye opgaver på 50 % vurderes jf. ovenstående resultater at have tilsvarende stigning på 50 % i omkostninger i de tre scenarier. Dog udgår følsomheden en mindre andel af den samlede omkostning for erhvervet. Hvis bedrifter med 0-15 DE medtages i analysen vil det medføre en nogenlunde tilsvarende effekt som 50 % ekstra tidsforbrug. En reduktion på 20 % i antallet af bedrifter frem mod 2024 vurderes jf. ovenstående følsomhed at have meget begrænset betydning for de administrative omkostninger ved en ny arealregulering i de tre scenarier. Dette vil dog betyde en marginal reduktion i de samlede administrative omkostninger for erhvervet ved den nye arealregulering.

4. Anvendte antagelser og baggrund herfor

I dette afsnit vil baggrunden for centrale dele af anvendte antagelser og data blive gennemgået. Herunder hvordan dette anvendes i analysen af administrative konsekvenser ved en ny emissionsbaseret husdyrsregulering.

4.1 Interview undersøgelse

Dataindsamlingen vedrører tidsforbruget for konsulenter og landmænd til udarbejdelse af mark- og gødningsplaner, gødningsregnskab og fosforregnskab ved en ændret husdyrrealregulering. I det nedenstående er gengivet kommentarer fra SEGES til grundlaget for undersøgelsen og de fremkomne svar hertil.

4.1.1 Generelt

SEGES kommentarer:

Besvarelsene er foretaget med udgangspunkt i gennemsnit tidsforbruget for en standardgødningsplan. Generelt er der stor variation i tidsforbruget, da bedrifter og landmænd er meget forskellige.

Derfor er der heller ikke specielt taget hensyn til, at en række bedrifter i forvejen er omfattet af miljøgodkendelser af husdyrbrug. Den tid der i dag går med mark og gødningsplanlægning, samt gødningsregnskab skal derfor fratrækkes den ekstra tid, der anvendes i forbindelse med overgangen til generel regulering. En sådan opgørelse er vanskelig, da antal og omfang af vilkår i miljøgodkendelser ikke kendes præcist.

Der er kun vurderet på tidsforbruget i forbindelse med mark, gødningsplanlægning og gødningsregnskab. Ekstra tidforbrug for landmanden til at finde yderligere jord til udbringning af husdyrgødning på grund af skærpelse af mængden af fosfor, der må udbringes på arealerne er ikke med i opgørelsen.

Ligeledes er øgede omkostninger til længere transport af husdyrgødning og andre omkostninger i forbindelse med skærpelse af fosforkravene ikke medtaget. Ligeledes er eventuelle besparelser ved at gå fra 1,4 DE til 170 kg N/ha heller ikke vurderet. Denne problemstilling vil være størst i husdyrtætte områder.

Miljøstyrelsens vurdering:

Tidsforbruget vil være størst det første år, hvor der skal bruges en del tid til at tilpasse systemer og markbrug til de nye forhold. Konsulenterne blev spurgt om at vurdere et normalt år, hvor systemer, landmand og konsulent er tilpasset og har rutine i den nye regulering. Miljøstyrelsen vurderer dog, at de indsamlede tidsestimater ikke tager højde for denne tilpasning. Herudover kan konsulenterne være påvirket af deres deltagelse i pilotprojektet for ny målrettet arealregulering, som gav indtryk af relativt store planlægningsopgaver for bedrifterne.

Efter dialog med SEGES har Miljøstyrelsen vurderet, at resultaterne fra dataindsamlingen ikke kan anvendes ukritisk til en vurdering af konsekvenserne på den lange bane, idet konsulenterne sandsynligvis har haft fokus på det første gødningsregnskab. Undersøgelsens resultat anvendes

derfor som grundlag for en "førsteårsudgift". Herefter vurderes der i de kommende år være et markant mindre tidsforbrug.

Som eksempel kan nævnes, at konsulenterne angiver et årligt tidsforbrug på 0,38 – 0,5 timer til de generelle krav, selvom deres opgave i den forbindelse er meget begrænset. Det er kommunerne, som skal føre tilsyn med disse krav, og det eneste, der skal håndteres i forbindelse med gødningsregnskabet er, at konsulenten evt. skal orientere om de teknikkrav, som gælder i visse områder, første gang der laves gødningsregnskab efter de nye regler og evt. justere sædskiftet i disse områder.

Der er desuden angivet et tidsforbrug på N-delen på 0,5-1,25 timer selvom reguleringen ikke kræver nye data og blot vil opleves som en lidt mindre N-kvoté beregnet automatisk. Konsulenterne skal ikke beregne kvotener manuelt. Den eneste opgave er derfor, at de evt. blot orienterer om de nye regler og evt. foretager mindre tilpasninger, primært første gang, der laves gødningsregnskab efter de nye regler.

4.1.2 N-del

Forudsætningen er at beregningerne af kvælstofkvoté foregår automatisk, både for så vidt angår overfladevand og evt. dyretryk. Ved store ejendomme er der størst risiko for at bedriften ligger i mere end et opland, hvilket kan komplicere arbejdet. Miljøstyrelsen vurderer efter dialog med SEGES, at tidsforbruget for landmand og konsulent skal sættes markant ned efter det første år, når reglerne er indarbejdet.

Målrettet placering af efterafgrøder i NFI områder. Optimeringen kan medføre, at opdelingen af marker skal ændres hvert år, hvilket vil tage en del tid. Miljøstyrelsen vurderer efter dialog med SEGES, at når der er lagt en plan for tilpasning af efterafgrødekravet til NFI-områderne, skal planen blot følges. Dette vurderes at tage ca. 1/3 af den angivne "førsteårsudgift".

4.1.3 P-del

DE udgår som begreb i forbindelse med gødningsregnskabet. Generelt mente konsulenterne ikke at det gør nogen forskel om de skal forholde sig til DE eller et antal kg N. Det er blot et andet tal de skal forholde sig til.

Svarene er givet med den forudsætning, at fosforkravene gælder på bedriftsniveau og ikke på markniveau. Hvis der skal optimeres på hver enkelt mark vil tidsforbruget stige væsentligt. Konsulenterne gør ligeledes opmærksom på at tidsforbruget vil afhænge meget af hvor restriktivt nye fosforkrav vil blive. Skrappe krav vil øge tidsforbruget, mens krav der svare til der kan udbringes 170/230 kg N vil reducere tidsforbruget.

Konsulenterne gør også opmærksom på, at bedrifter med meget jord i forhold til husdyrhold ikke nødvendigvis vil bruge nævneværdig mere tid, da de ikke behøver optimere udbringningen af husdyrgødning efter fosforkravene.

Tidsforbruget vil afhænge meget af graden af kompleksitet i fosforreglerne. Enkle regler vil generelt medføre mindre tidsforbrug.

Første år bliver der et tidsforbrug med at forklare ændringerne og foretage ændringer i forhold til at tilpasse bedriften til de nye krav. Miljøstyrelsen vurderer efter dialog med SEGES, at der derefter vil være en klar forenkling ved at lade DE-reglerne udgå, som dog modsvares af et nyt krav i forhold til P. Da P kravet er todelt, vil der blive et samlet merforbrug, som på den lange bane vurderes at tage 1/3 af den angivne "førsteårsudgift" af P-delen.

4.1.4 Generelle krav

Denne del var generelt vanskelig at vurdere tidsforbruget på, da det ikke er særlig præcist, hvilke og i hvilket omfang der kommer generelle vilkår på dette område. Antallet og sårbarheden af naturområder og vandløb varierer meget fra landsdel til landsdel og mellem bedrifter.

Miljøstyrelsen vurderer efter dialog med SEGES, at dette mertidsforbrug kan sættes betragteligt ned for de efterfølgende år efter 2016 for konsulenterne. Kravet bibeholdes dog fuldt ud for landmanden, som årligt får lidt ekstra arbejde med at sikre en given teknik på de enkelte arealer.

[Bagside overskrift]

[Bagside tekst]

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

www.mst.dk